

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ... สิ้นปี

ชุมพร เสน่ห์ไสย

หลักการจัดเก็บภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. แหล่งเงินได้ในประเทศ (ม.41 ว.1)

- หน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย
- กิจการของนายจ้างในประเทศไทย
- ทรัพย์สินที่ผู้ในประเทศไทย

หลักการจัดเก็บภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. แหล่งเงินได้นอกประเทศ (มาตรา 41 ว.2 และ ว.3)

- หน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ
- ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

เงื่อนไข

1. เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย (อยู่ในประเทศไทยถึง 180 วันในปีภาษี) และ
2. นำเงินได้เข้ามาในประเทศไทย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

1. บุคคลธรรมดา(ม.56 ฎ.1)
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล
(ม.56 ฎ.2)
3. ผู้ที่ถึงแก่ความตาย (ม.57ทวิ ฎ.1)
4. กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง (ม.5ทวิ ฎ.2)

เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

1. เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ฯลฯ (40(1))
2. เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจาก การรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า เบี้ยประชุม ฯลฯ (40(2))
ตัวอย่างเงินได้ประเภทนี้ ค่านายหน้า ค่าที่ปรึกษา ค่าวิทยากร ค่ารับจ้างที่ใช้แรงเป็นสำคัญ

3. ค่าแห่งภูควิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ หรือสิทธิอย่างอื่น (40(3))

4. เงินได้ที่เป็น

(ก) ดอกเบี้ยฯ

(ข) เงินปันผล

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น

(ง) เงินลดทุนฯ

(จ) เงินเพิ่มทุนฯ

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือ
ตั๋วเงิน หรือตราสารที่แสดงสิทธิในหนี้

เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

5. เงินหรือผลประโยชน์ที่ได้เนื่องจาก (40(5))

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืน

ทรัพย์สินที่ขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับแล้ว

6. เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรค

ศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี 40(6))

เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

7. เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ 40(7))
8. เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การขนส่ง การอุตสาหกรรม หรือการอื่นนอกจากระบุไว้ใน 1 ถึง 7

-

- ความแตกต่างระหว่างเงินได้ตามมาตรา 40 (7) และ มาตรา 40 (8)
- ความแตกต่างของเงินได้ตามมาตรา 40 (2) มาตรา 40 (6) และ

มาตรา 40(8)

การคำนวณภาษี/ฐานภาษีและอัตราภาษี

- วิธีคำนวณภาษี : ม. 48(1) และ (2)

วิธีที่ 1 เงินได้สุทธิ X อัตรา (ก้าวหน้า) = ภาษี

วิธีที่ 2 เงินได้พึงประเมิน X อัตรา(0.5 %) = ภาษี

(เฉพาะเงินได้ประเภท 2-8 จำนวนตั้งแต่ 60,000 บาท ขึ้นไป)

- เปรียบเทียบ ภาษีวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ให้เสียภาษีตามจำนวนที่สูงกว่า

- ข้อสังเกต

วิธีที่ 1 ยกเว้นเงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก (พรฎ. 470)

วิธีที่ 2 ยกเว้นภาษีเงินได้จำนวนไม่เกิน 5,000 บาท (พรฎ.

480)

ฐานภาษีและอัตราภาษี

เงินได้พึงประเมิน

หัก ค่าใช้จ่าย

หัก ค่าลดหย่อน

เงินได้สุทธิ

คูณ อัตราภาษี (ก้าวหน้า)

ภาษีเงินได้

เงินได้พึงประเมิน

คูณ อัตราภาษี (0.5%)

ภาษีเงินได้

การหักค่าใช้จ่าย : ประเภทเงินได้

ประเภทที่ 1 และ 2 หัก 40% ไม่เกิน 60,000 บาท

(ม.42 ทวิ)

ประเภทที่ 3 เฉพาะค่าแห่งสิทธิ หัก 40% ไม่เกิน

60,000 บาท (ม.42 ตร.)

ประเภทที่ 4 ไม่หักค่าใช้จ่าย

การหักค่าใช้จ่าย : ประเภทเงินได้

ประเภทที่ 5 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.43 และพรฎ. (ฉบับ
ที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 6 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.44 และพรฎ. (ฉบับ
ที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 7 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.45 และพรฎ. (ฉบับ
ที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 8 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.46 และพรฎ. (ฉบับ
ที่ 11) พ.ศ. 2502)

การลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 30,000 บาท (ปีภาษี 2559)

- ลดหย่อนสำหรับสามี ภริยาผู้มีเงินได้ 30,000 บาท

(ปีภาษี 2559)

- ลดหย่อนสำหรับบุตร มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของ ผู้มีเงิน
ได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงิน
ได้

2) หักลดหย่อนบุตรได้ไม่เกิน 3 คน คนละ 15,000 บาท

3) การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับการหักลดหย่อนด้วย

4) ให้หักลดหย่อนได้เฉพาะบุตรดังนี้

- มีอายุไม่เกิน 25 ปี และกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย
ชั้นอุดมศึกษา
- เป็นผู้เยาว์
- เป็นผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

5) บุตรมีเงินได้ไม่ถึง 15,000 บาท เว้นแต่มีเงินได้ตั้งแต่ 15,000 บาท แต่เงินได้นั้นได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตาม มาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร

6) ให้หักได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีจะหักได้นั้นจะมีอยู่ตลอดปี ภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมให้หักลดหย่อนได้ใน ฐานะบุตรบุญธรรมฐานะเดียว

- บุตรซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อน 15,000 บาท มีสิทธิหัก ลดหย่อนเพื่อการศึกษาบุตรได้ 2,000 บาท ถ้าเป็นการศึกษา ในระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก และเป็นการศึกษาในประเทศ

กรณีผู้มีเงินได้ที่อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน
ในปีภาษี การหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของ
ผู้มีเงินได้ และบุตร ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยา
และบุตรที่อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน
ในปีภาษี (มาตรา 47(3) แห่งประมวลรัษฎากร

- ลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ/ กบข. 10,000 บาท และยกเว้นเงินที่จ่ายเข้ากองทุนดังกล่าวส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท
- ลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม ตามจำนวนที่จ่ายจริง (ม.47(1)(ณ))

2. เบี้ยประกันชีวิต

2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47(1)(ง)
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (แก้ไขฉบับที่ 126)
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษี

เงินได้ ฉบับที่ 172

2.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

(1) ลดหย่อนสำหรับเบี้ยประกันที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายไป

สำหรับการประกันชีวิต 10,000 บาท โดยกรมธรรม์ 10 ปี

ขึ้นไปและผู้รับประกันประกอบกิจการในไทย (ม.47(1)(ง))

(2) ยกเว้นสำหรับเงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยในปีภาษี เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท โดยกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป และผู้รับประกันประกอบกิจการในไทย ทั้งนี้ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2551 และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด (กฎกระทรวง ฉบับที่ 266)

2.3 หลักเกณฑ์การยกเว้นภาษีสำหรับเบี้ยประกันชีวิต (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 172)

(1) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม
เบี้ยประกันภัยที่จ่ายสำหรับความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม
ไม่สามารถยกเว้นภาษีได้

(2) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการรับเงินหรือ
ผลประโยชน์ตอบแทนคืนในระหว่างอายุกรมธรรม์ ต้อง
ไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันรายปี (ไม่รวมเงินปันผล
ที่รับตามเงื่อนไขกรมธรรม์)

(3) การยกเว้นภาษีมีหลักดังนี้

(ก) ยกเว้นภาษีตลอดปี

(ข) กรณีสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว

- ฝ่ายมีเงินได้ใช้สิทธิสำหรับเบี่ยงประกันชีวิตของตนเอง

- ถ้าอีกฝ่ายไปซื้อประกันชีวิต ฝ่ายมีเงินได้นำมาหัก

ลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 บาท

(ค) สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

- อยู่ด้วยกันไม่เต็มปี (ปีที่แต่ง หย่า ตายจากกัน) ต่างฝ่าย

ต่างได้สิทธิสำหรับการประกันชีวิตของตนเอง

- ความเป็นสามีภริยา มีอยู่เต็มปี ภริยามีเงินได้ สามีภริยาต่างฝ่าย

ต่างแยกยื่นรายการ ต่างฝ่ายต่างนำเบี่ยงประกันชีวิตของตนเองไปหัก

2.4 หลักฐานการลดหย่อน/ยกเว้นสำหรับเบี้ยประกันชีวิต ได้แก่ หลักฐานที่บริษัทผู้รับประกันออกให้ว่ามีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิต

- แยกเบี้ยประกันชีวิตออกจากเบี้ยประกันที่คุ้มครองกรณีอื่น

- ระบุเงื่อนไขการจ่ายประโยชน์ตอบแทน

2.5 ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ตาม 3(1)(2) สำหรับกรมธรรม์ที่เริ่มทำตั้งแต่ 1 มกราคม 2551

การประกันชีวิตแบบบำนาญ

กรณีซื้อเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ สามารถหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญได้อีก โดยได้รับยกเว้นไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท (เมื่อรวมกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท)

การประกันชีวิตแบบบำนาญ

- อายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป

- จ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญเป็นรายงวดอย่างสม่ำเสมอ หรือจ่ายในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ทำประกันก็ได้

- จ่ายผลประโยชน์เมื่อผู้มีเงินได้อายุ 55 – 85 ปีหรือกว่านั้น โดยผู้มีเงินได้ต้องจ่ายเบี้ยประกันครบถ้วนแล้ว

(ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 194)

3. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย

3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47 (1)(ซ)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 264 (แก้ไขฉบับที่ 126)

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้
ฉบับที่ 165-167

3.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

(1) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนองอาคารเป็นประกัน ลดหย่อนภาษี 10,000 บาท (ม. 47(1)(ซ))

(2) ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โดยจำนองอาคารเป็นประกันยกเว้นโดยรวมกับ ค่าลดหย่อนแล้วไม่เกิน 100,000 บาท (กฎกระทรวง ฉบับที่ 264-266)

3.3 หลักเกณฑ์การลดหย่อน/ยกเว้น (ประกาศ อธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 165-167)

- (1) เป็นการกู้ยืมเงินจากบุคคลตามที่กฎหมาย
กำหนด เช่น ธนาคารบริษัทประกันชีวิต บริษัท
เงินทุน สหกรณ์ นายจ้าง กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์
- (2) กู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อ เช่าซื้ออาคาร อาคาร
พร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุด หรือสร้าง
อาคารบนที่ดินของตนเอง

(3) ต้องจํานองอาคารเป็นประกันเงินกู้ตลอดเวลาการกู้

(4) ใช้อาคารหรือห้องชุดเป็นที่อยู่อาศัย

(5) กู้เงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยได้มากกว่า 1 แห่ง และไม่จำเป็นต้องมีชื่อในทะเบียนบ้าน

(6) ยกเว้นตลอดปีภาษี (แม้กู้ไม่เต็มปี)

(7) กรณีผู้มีเงินได้ร่วมกู้หลายคนให้เฉลี่ยตามส่วนจำนวนผู้มีเงินได้

(8) กรณีสามีภริยาร่วมกันกู้ยืมโดยสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิลดหย่อน/ยกเว้นภาษี

3.4 กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อชำระหนี้เงินกู้เดิม ดอกเบี้ยเงินกู้นำมาหักได้เฉพาะดอกเบี้ยส่วนที่ไม่เกินกว่าหนี้ที่ค้างชำระ

**3.4 กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อชำระหนี้เงินกู้เดิม
ดอกเบี้ยเงินกู้นำมาหักได้เฉพาะดอกเบี้ยส่วนที่ไม่
เกินกว่าหนี้ที่ค้างชำระ**

4. ลดหย่อนบุพการี

4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47(1)(ญ)

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้

ฉบับที่ 136

4.2. การนำกฎหมายไปปรับใช้

ลดหย่อนภาษีสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา
ของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีภริยาของผู้มีเงินได้

คนละ 30,000 บาท

หลักเกณฑ์ :

**(1) คุณสมบัติของบิดามารดาที่จะให้บุตรนำมา
ลดหย่อน**

**(ก) มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีเงินได้ไม่เกิน 30,000
บาท ในปีที่บุตรนำมาหักลดหย่อน**

(ข) อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้

**(2) บุตรที่จะมีสิทธินำบิดามารดามาหักลดหย่อน
ต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย**

**(3) หักลดหย่อนได้ตลอดปีภาษีไม่ว่าสิทธิหักลดหย่อน
จะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่**

(4) กรณีมีบุตรหลายคนเลี้ยงดู ให้บิดามารดาเป็นผู้ชี้ว่า จะให้บุตรคนใดหักโดยมีหลักฐานรับรองการอุปการะฯ จาก บิดามารดา

(5) กรณีสามีหรือภริยาเป็นผู้มีเงินได้ฝ่ายเดียว ผู้มีเงิน ได้หักบิดามารดาของคู่สมรสได้ (ถ้ามีหลักฐานรับรองการ อุปการะฯ)

(6) กรณีผู้มีเงินได้มีสิทธิหักอยู่แล้ว ต่อมาได้สมรสกัน

(ก) ปีที่แต่ง หย่า ตายจากกัน ให้ต่างฝ่ายต่างหัก

**(ข) ปีที่ความเป็นสามีภริยามีอยู่ตลอดปี และ
ฝ่ายภริยาไม่แยกยื่นรายการและเสียภาษี ให้หักบิดา
มารดาของผู้มีเงินได้ บิดามารดาของคู่สมรสคนละ
30,000 บาท**

**(ค) ปีที่ความเป็นสามีภริยามีอยู่ตลอดปีภาษี
และฝ่ายภริยาแยกยื่นรายการ ให้ต่างฝ่ายต่างหัก**

**การหักค่าลดหย่อนการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ
และคนทุพพลภาพ**

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. มาตรา 47(1)(ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร

2. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้
(ฉบับที่ 182)ฯ ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2552

การนำกฎหมายไปปรับใช้

1. ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้ สำหรับคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้คนละ 60,000 บาท โดยคนพิการหรือคนทุพพลภาพต้องมีความสัมพันธ์กับผู้มีเงินได้ดังนี้

(1) เป็นบิดามารดาของผู้มีเงินได้

(2) เป็นบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงิน
ได้

(3) เป็นสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้

(4) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม
ของผู้มีเงินได้

(5) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยา
ของผู้มีเงินได้

(6) เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับผู้มีเงิน
ได้ตาม (1)-(5) แต่ผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู
ผู้มีเงินได้นำมาลดหย่อนได้ 1 คน

2. หลักเกณฑ์การเป็นคนพิการหรือคนทุพพลภาพที่ผู้มีเงินได้จะหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้

(1) กรณีคนพิการต้องมีองค์ประกอบดังนี้

- คนพิการต้องมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีเงินได้ตาม 1

- ผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และมีชื่อเป็นผู้ดูแล

คนพิการในบัตรประจำตัวคนพิการ

- คนพิการมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาทในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อน (ไม่รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 42)

- คนพิการต้องมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

(2) กรณีคนทุพพลภาพที่มีเงินได้ซึ่งอุปการะเลี้ยงดูคน
ทุพพลภาพจะนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

- ต้องมีใบรับรองแพทย์ที่ได้ตรวจและแสดงความเห็นว่า
บุคคลนั้นมีภาวะจำกัดหรือขาดความสามารถในการประกอบ
กิจวัตรหลักอันเป็นปกติเยี่ยงบุคคลทั่วไปอันเนื่องมาจากสาเหตุ
ทางปัญหาสุขภาพหรือความเจ็บป่วยที่เป็นต่อเนื่องมาไม่น้อย
กว่า 180 วัน หรือทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน

- บุคคลคุณภาพต้องมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาทในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อน(ไม่รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42)

- บุคคลคุณภาพต้องมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

- ผู้มีเงินได้ต้องมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคน
คุณภาพ

3 กรณีคนพิการมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลายคน ใครเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนนั้น ให้ถือว่าผู้มีเงินได้คนใดมีชื่อเป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัวคนพิการ ผู้มีเงินได้คนนั้นเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อน ดังนั้นการหักลดหย่อนคนพิการหลักฐานที่จะชี้ว่าใครเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อน จึงอยู่ในบัตรประจำตัวคนพิการ ได้แก่ ผู้ดูแล

4 กรณีคนทุพพลภาพที่ผู้มีเงินได้อุปการะเลี้ยงดูจะนำมาหักลดหย่อนได้ หลักฐานที่แสดงว่าเป็นคนทุพพลภาพคือ ใบรับรองแพทย์ (ที่ผู้มีเงินได้ต้องมีเป็นหลักฐาน)

คำถาม กรณีผู้มีเงินได้หลายคนมีใบรับรองแพทย์ โดยต่าง
คนต่างมีใบรับรองแพทย์ที่แสดงว่าบุคคลที่ตนอุปการะ
เลี้ยงเป็นคนทุพพลภาพ (ซึ่งเป็นคนเดียวกัน) ผู้มีเงินได้
คนใดจะเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนคนทุพพลภาพ

คำตอบ ผู้มีเงินได้ต้องตกลงกันเป็นหนังสือว่าจะให้ใคร
เป็นผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อน โดยลงลายมือชื่อในหนังสือตก
ลงยินยอมนั้นทุกคน และผู้มีเงินได้ที่ใช้สิทธิหักลดหย่อน
ต้องใช้เป็นหลักฐานในการหักลดหย่อนด้วย

5 กรณีหักลดหย่อนคนทุพพลภาพ นอกจากหลักฐานใบรับรองแพทย์ แล้ว ผู้มีเงินได้ต้องมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ที่รับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

ผู้รับรองต้องมีความสัมพันธ์กับคนทุพพลภาพดังนี้

(1) สามีภรรยา

(2) บุตรชอบด้วยกฎหมาย บุตรบุญธรรม หรือหลาน

(3) บิดามารดา

(4) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือร่วมบิดาหรือร่วมมารดา
เดียวกัน

(5) ปู่ย่าตายาย

(6) ลุงป้าหน้าอา

ผู้รับรองอาจเป็นบุคคลอื่นก็ได้ซึ่งได้แก่

(1) กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในท้องที่ที่บุคคลที่บุคคลคุณภาพอยู่อาศัยอาศัย

(2) บุคคลที่เป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในท้องที่ที่บุคคลที่บุคคลคุณภาพอยู่อาศัยอาศัย

หลักฐานลดหย่อนคนพิการ/คนทุพพลภาพ

- (1) กรณีหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ให้แนบภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการ โดยแนบในส่วนที่แสดงว่ามีเงินได้เป็นผู้ดูแลด้วย
- (2) กรณีการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพให้แนบ
  - (ก) ใบรับรองแพทย์
  - (ข) หนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ (แบบ ล.ย.04-1)

10. กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งเป็นคนพิการหรือคนทุพพลภาพเป็นสามีหรือภริยา และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีโดยภริยามีเงินได้ตามมาตรา 40(1) และแยกยื่นแบบต่างหากจากสามี ให้สามีภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้คนละ 30,000 บาทต่อบุตรที่พิการหรือทุพพลภาพนั้นโดยสามีภริยาต้องแนบหลักฐานดังนี้

(1) ภาพถ่ายแบบแบบ ล.ย 04 ของผู้มีเงินได้ ซึ่งสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้
ได้ลงลายมือชื่อรับรอง

(2) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการ / ใบรับรองแพทย์และหนังสือการ
อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ(ล.ย.04-1)

5. เบี้ยประกันสุขภาพบุคลากร

5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 263 (แก้ไขฉบับที่ 126)

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษี

เงินได้ ฉบับที่ 162

5.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายเป็น
เบี้ยประกันสุขภาพ เพื่อเอาประกันสำหรับบิดามารดา
ของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีภริยาของ
ผู้มีเงินได้ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาทในปีภาษี

หลักเกณฑ์ :

(1) บิดามารดาไม่จำกัดอายุ แต่มีเงินได้ไม่เกิน

30,000 บาท

(2) บุตรที่ซื้อประกันต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย

(3) ยกเว้นตลอดปีภาษี

(4) กรณีบุตรหลายคนร่วมกันทำประกันให้เฉลี่ย

แต่รวมกันไม่เกิน 15,000 บาท

(5) กรณีสามีภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียวให้สามีหรือ

ภริยาซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ ได้รับยกเว้นตามที่จ่ายจริง

แต่ไม่เกิน 15,000 บาท

(6) กรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

(ก) ถ้าอยู่กันไม่เต็มปีให้ต่างฝ่ายต่างหัก

(ข) ถ้าอยู่กันเต็มปี และภริยาได้แยกยื่นรายการ

ให้ต่างฝ่ายต่างหักตามสิทธิ (ส่วนของภริยานำไปหักกับ
แบบที่ยื่นร่วมกับสามี)

(ค) ถ้าอยู่กันเต็มปี และภริยาได้แยกยื่นรายการ

ให้ต่างฝ่ายต่างหัก

5.3 การประกันสุขภาพ หมายถึง

(1) การประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลอันเกิดจากการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ

(2) การประกันภัยอุบัติเหตุเฉพาะที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การทุพพลภาพ การสูญเสียอวัยวะ และการแตกหักของกระดูก

(3) การประกันภัยโรคร้ายแรง

(4) การประกันภัยการดูแลระยะยาว

5.4 หลักฐานการใช้สิทธิยกเว้น(มีข้อกำหนดตามกฎหมาย)
ให้ขอจากบริษัทผู้รับประกัน

6. การหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และคนทุพพลภาพ (ม. 47(1)(ฎ))

6.1 จำนวนค่าลดหย่อนสำหรับคนพิการ คนทุพพลภาพ
คนละ 60,000 บาท

6.2 ผู้มีเงินได้ต้องเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือ
คนทุพพลภาพ ดังต่อไปนี้

- (1) บิดามารดาของผู้มีเงินได้
- (2) บิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้
- (3) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้
- (4) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของ
ผู้มีเงินได้

(5) บุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาผู้มีเงินได้

(6) บุคคลอื่นนอกจาก (1) - (5) ที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแล

ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

คนพิการ จำนวน 1 คน

กรณีเป็นผู้พิการผู้มีเงินได้ที่จะลดหย่อนภาษีได้ต้องเป็นผู้มีชื่อเป็นผู้ดูแลคนพิการในบัตรประจำตัวตนพิการ

กรณีเป็นผู้ทุพพลภาพจะต้องมีใบรับรองแพทย์ที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นว่าบุคคลที่กล่าวข้างต้นเป็นผู้ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน และต้องมีผู้รับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยง

ดูคนทุพพลภาพ

**6.3 บุคคลตาม 6.1 ที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนต้องมีเงิน
ได้ไม่เกิน 30,000 บาท ในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิลดหย่อน
แต่ไม่รวมถึงเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42 แห่ง
ประมวลรัษฎากร**

**6.4 การหักลดหย่อนให้หักได้ตลอดปีภาษีไม่ว่าความพิการ
หรือทุพพลภาพจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่**

**6.5 กรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้หักค่า
ลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้
เฉพาะคนพิการหรือคนทุพพลภาพเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย**

6.6 หลักฐานในการใช้สิทธิหักลดหย่อน

(1) หนังสือแจ้งการขอใช้สิทธิหักลดหย่อน (แบบ ล.ย.04)

(2) หลักฐานประกอบ

(ก) กรณีหักลดหย่อนคนพิการ ได้แก่ ภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการที่มีชื่อผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแล

(ข) กรณีลดหย่อนคนทุพพลภาพ ได้แก่ ใบรับรองแพทย์ที่รับรองว่าผู้ทุพพลภาพ ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน และหนังสือรับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

6.7 กรณีบุคคลตาม 6.1 เป็นทั้งคนพิการและคนทุพพลภาพ ให้หักลดหย่อนได้ในฐานะคนพิการเพียงฐานะเดียว

6.8 ใช้สำหรับปีภาษี 2552 เป็นต้นไป

7. ยกเว้นภาษีให้ผู้สูงอายุ (65 ปี บริบูรณ์) สำหรับเงินได้

190,000 บาท

7.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 257 แก้ไขกฎกระทรวง

ฉบับที่ 126

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้

ฉบับที่ 150

7.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่ได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาท ในปีภาษี

หลักเกณฑ์ :

- (1) ต้องเป็นผู้มีเงินได้ที่ไม่ใช่คณะบุคคล กองมรดก
ห้างฯ**
- (2) กรณีสามีภริยามีเงินได้ร่วมกันโดยมิได้เป็นสามี
ภริยาตลอดปีภาษีถือว่าเป็นคณะบุคคล**
- (3) ผู้มีเงินได้นำไปยกเว้นภาษีจากเงินได้ประเภทใด
และจำนวนเท่าใดก็ได้ แต่เงินได้ที่ใช้สิทธิยกเว้นรวมกันไม่
เกิน 190,000 บาท**
- (4) กรณีสามีภริยามีเงินได้ร่วมกันและอยู่ด้วยกัน
ตลอดปี ให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามี สามีมีสิทธิยกเว้น**

**(5) กรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ให้ต่างฝ่ายต่าง
ได้รับยกเว้น**

**(6) การใช้สิทธิยกเว้น ต้องแสดงรายการเงินได้และ
จำนวนเงินได้ที่ได้รับยกเว้น พร้อมกับการยื่นแบบ**

ภ.ง.ด. 90 , 91

การหักลดหย่อนเงินบริจาค

เมื่อหักลดหย่อนอื่นๆ หหมดแล้ว เหลือเท่าใดก็หักลดหย่อน
ได้อีกสำหรับเงินบริจาคดังต่อไปนี้ โดยหักเท่าจำนวนที่
บริจาคแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น

(ก) เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของ
สถานพยาบาลนั้น

(ข) บริจาคแก่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด

RMF และ *LTF*

กับ

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

RMF กับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

สิทธิประโยชน์

- ลดหย่อนต้นทุนซื้อ
- ยกเว้นกำไรตอนขาย

➤ ลดหย่อนตอนซื้อ

1. กฎหมาย - กฎกระทรวง ฉบับที่ 265 266 และ 267

2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข

2.1 ปีแรกที่ซื้อ

(1) ซื้อไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของเงินได้ที่ได้รับหรือ ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท

(2) ห้ามขายคืน

(3) ลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ ไม่เกิน 500,000 บาท

(4) กรณีมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กบข. รวมกับ RMF ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

2.2 หลังจากซื้อปีแรก

- (1) ต้องซื้อติดต่อกันไปทุกปี แต่ซื้อเว้นปีก็ได้
- (2) จำนวนเงินที่ซื้อเช่นเดียวกับ 2.1
- (3) แต่ละปีหลังจากปีแรก ห้ามขายคืน เว้นแต่
  - ถือ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่ซื้อครั้งแรก และมีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปีบริบูรณ์ หรือ
  - ตาย หรือ ทูพพลภาพ
- (4) โอนระหว่าง RMF ได้

2.3 ซื่อปีใดลดหย่อนภาษีปีนั้น (ขอหลักฐานจาก บลจ.)

2.4 หากผิดเงื่อนไข

(1) ต้องนำ RMF ที่ลดหย่อนไปแล้วกลับไปยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 , 91 เพิ่มเติม ของปีที่ลดหย่อนนั้น (ทุกปีเป็นรายปี)

(2) หากยื่นแบบ ภ.ง.ด.90, 91 เพิ่มเติมภายในวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดจากปีที่ผิดเงื่อนไขไม่เสียเงินเพิ่ม

3. การขายคืนที่ไม่ผิดเงื่อนไข

3.1 กรณี RMF ที่ซื้อก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2551

- หลักเกณฑ์จำนวนเงินที่ซื้อ เช่นเดียวกับข้อ 2.1
- หลักเกณฑ์การถือ RMF เพียง 5 ปี นับแต่ซื้อครั้งแรก

(เว้นตาย ทุพพลภาพ)

3.2 กรณี RMF ที่ซื้อตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2551

- หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับ 2.1 และ 2.2

4. ข้อยกเว้นการซื้อ RMF

- กรณีซื้อ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่ซื้อครั้งแรกและมีอายุไม่น้อยกว่า 55 ปีแล้ว
- ทุพพลภาพ เลือกที่จะซื้อหรือไม่ซื้อทำก็ได้

➤ ยกเว้นกำไรตอนขาย

1. กฎหมาย : กฎกระทรวงฉบับที่ 228 265 และ 267
2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข : การขายคืน เงิน หรือผลประโยชน์
ใดๆ ที่จะได้รับยกเว้นภาษี
  - (1) เมื่อ ตาย ทุพพลภาพ
  - (2) เมื่อถือ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่ซื้อครั้งแรก

LTF กับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

สิทธิประโยชน์

- ลดหย่อนตอนซื้อ
- ยกเว้นกำไรตอนขาย
- (ซื้อก่อน 1 มกราคม 2563)

➤ ลดหย่อนตอนซื้อ

1. กฎหมาย - กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 และ 267

2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข

2.1 ปีแรกที่ซื้อ

(1) ลดหย่อนได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ได้รับ

ไม่เกิน 500,000 บาท

(2) ห้ามขายคืน

2.2 หลังจากซื้อปีแรก

(1) ต้องถือ LTF ที่ลดหย่อนไปแล้วในปีใด

ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 7 ปีปฏิทิน (กรณีซื้อก่อนปี 2559 5 ปีปฏิทิน) เว้นตาย หรือทุพพลภาพ

(2) หากซื้อ LTF อีกในปีใด ก็ลดหย่อนในปีนั้นได้และต้องปฏิบัติตาม (1)

2.3 หากผิดเงื่อนไข (ดูเป็นราย LTF ที่ซื้อแต่ละปี)

- ขายก่อนถือครบ 7 ปีปฏิทิน (กรณีซื้อก่อนปี 2559 5 ปีปฏิทิน)

(เว้นตาย ทูพพลภาพ)

- ต้องนำ LTF ที่ลดหย่อนไปแล้วกลับไปยื่นแบบ

ภ.ง.ด. 90, 91 เพิ่มเติม

- มีเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน

คำนวณตั้งแต่วันที่พ้นกำหนดยื่นแบบ

➤ ยกเว้นกำไรตอนขาย

1. ขายเมื่อ ตาย ทุพพลภาพ

2. ขายเมื่อถือครบ 7 ปีปฏิทินแล้ว (กรณีซื้อก่อนปี
2559 5 ปีปฏิทิน)

การยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 / ภ.ง.ด.91 ตอนสิ้นปี

1) เงินได้เท่าใดจึงต้องยื่นแบบ (ปีภาษี 2559)

- โสด เกิน 30,000 บาท

- โสด มีเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1) เกิน 50,000 บาท

- สมรส เกิน 60,000 บาท

- สมรส มีเฉพาะเงินได้ตามมาตรา 40 (1) เกิน 100,000 บาท

2) นักศึกษาฝึกงานช่วงปิดเทอมต้องเสียภาษีหรือไม่

3) ยื่นแบบอย่างไรให้ได้คืนภาษีเร็ว

4) สถานที่ยื่นแบบ ต้องยื่นให้พื้นที่ที่ผู้มีเงินได้อยู่อาศัยหรือไม่

5) การยื่นแบบทาง **internet** มีผลดี-ผลเสีย อย่างไร เอกสารหลักฐานต้องเตรียมอย่างไร

6) กรณีไม่ยื่นแบบเสียภาษี มีความผิดหรือไม่

7) อายุความในการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การเลือกเสียภาษีตาม ม.48

- ดอกเบี้ย (ม. 48(3))
- เงินปันผล (ม. 48(3) ว.2)
- เงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ (ม. 48(4))
- เงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน (ม. 48(5))